

Tampereen Keskustan valtuustoryhmän vastaukset pormestarikoalitionneuvotteluja koskeviin kysymyksiin

1. KASVUTAVOITE: Tampereen kaupungin väkiluvun kasvu on viime vuosina ollut noin 3000 henkilöä/vuosi. Strategiassa ja PALM – valmistelussa on käytetty kasvulukuna 1,4 % kaupungin palvelujen ja kaupunkikehittämisen suunnittelun pohjana. Onko nykyinen kasvuvauhti mielestänne oikealla tasolla? Ja jos se ei ole, niin mikä olisi oikea tavoitetaso? Miten varmistamme kaupungin kasvun jatkumisen sillä tasolla, jota esitätte? Miten vahvistaisitte kaupungin pitovoimaa (erityisesti opintonsa päättävistä nuorista aikuisista)? Miten näette kasvun mukanaan tuomat haasteet ja niiden ratkaisemisen?

Valtiovarainministeriön julkaisun “Kuntien tilannekuva 2020” mukaan, jos kunnan vuosittainen väestön muutos on 1 % tai enemmän, niin kunta on nopeasti kasvava. Jo tällä tasolla kunta on hyvin elinvoimainen. On kuitenkin myös todettu, että mikäli väestö kasvaa erittäin nopeasti, niin on olemassa riski, että kunnan toimintakate kasvaa hallitsemattomasti. Tämä voi johtaa palveluverkon ylikuormitukseen ja täten palveluiden laadun heikkenemiseen.

Keskustan valtuustoryhmä pitää 1,4 %:n kasvutavoitetta hyvänä, mutta haluaa painottaa sitä näkökulmaa, että väestönkasvun pitää olla palveluiden tuottamisen kannalta kestävä. Talouden sopeuttamisen yhteydessä tätä paljon suurempi kasvuvauhti voi aiheuttaa edellä mainitun ylikuormitustilan. Kaupungin täytyy pystyä tuottamaan laadukkaita palveluita nykyisille ja tuleville tamperelaisille.

Tampereen kaupungin tulee panostaa kaupungin pitovoimaan. Erityisesti nuoret aikuiset ja nuoret perheet muuttavat työn perässä Uudellemaalle tai sopivimpien pientalojen perässä naapurikuntiin. Näin ollen Tampereen pitää parantaa korkeakoulutettujen työllisyyttä alueella ja tarjota enemmän laadukkaita perheasuntoja erilaisiin tarpeisiin ympäri kaupungin. Merkittävä osa kestävästä pitovoimasta on, että perheet huomioidaan kokonaisuuksina eli työllisyyden ja koulutuksen kysymyksissä tukea tarjotaan myös perheen kaikille jäsenille.

Tampereen on panostettava opiskelijoiden viihtyvyyteen, jotta yhä useampi tamperelainen nuori jatkaisi toiselta asteelta tamperelaiseen korkeakouluun. Näin Tampereella koulutuksensa saaneet nuoret ja aikuiset jäisivät Tampereelle tai lähialueelle töihin. Opiskelijat tulee ottaa huomioon kaupungin päätöksenteossa ja opiskelijamyönteistä kaupunkikuvaa on vahvistettava. Tampereen tulee panostaa sujuvien yhteistyöverkostojen rakentamiseen ja toimia aktiivisena osaamisen markkinoijana niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin. Toisen asteen oppilaitosten ja korkeakoulujen toimintaedellytyksiä on tuettava ja kaupunkia kehitettävä yhteistyössä tutkimuslaitosten tarjoaman uusimman tieteellisen tiedon pohjalta. Tampereen pitää ryhtyä toimeen osaamis- ja innovaatiokeskittymän rakentamiseksi. Myös jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia on tuettava.

Pitovoiman lisäksi Tampereen tulisi panostaa kaupungin kiertovoimaan. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupunki olisi houkutteleva ja avoin myös paluumuuttajille. Tamperelaiset juuret pysyvät

yleensä vahvana, vaikka asuisikin asumaan muualla jonkin aikaan. Siksi on tärkeää tukea myös paluumuuttajien mahdollisuutta asettua takaisin rakkaaseen kotikaupunkiinsa.

2. PALVELUIDEN PAINOTUKSET: Palvelujen tarve kasvaa muun muassa kaupungin kasvun ja ikääntymisen seurauksena. Mitkä ovat mielestänne tärkeimmät palvelut ja miten priorisoisitte niiden kehittämistä? Panostaisitteko johonkin nykyistä enemmän? Mistä palveluista ja palveluverkosta olisitte valmiita supistamaan? Voidaanko jostain luopua? Miten kehittäisitte palvelurakenteita ja uudistaisitte toimintatapoja? Mihin asioihin mahdollisen sotesiirron jälkeen kaupungin on erityisesti panostettava?

Lähtökohtaisesti emme kannata palveluiden supistamista. Tampereen palveluihin ovat valvontaviranomaiset puuttuneet useammin valtuustokauden aikana.

Tavoitteenamme on, että Tampereesta tehdään yhdessä lapsi- ja perhemyönteinen kaupunki. Lasten, nuorten ja perheiden palveluihin sisältyviä äitiys- ja lastenneuvolapalveluiden toimintaa edistetään hyvinvointineuvolan toimintamallilla. Perheitä ja koteja tuetaan jo varhaisessa vaiheessa, matalalla kynnyksellä. Mielenterveyspalveluiden työnjakoa vahvistetaan perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kesken. Lapsiperheiden ja lastensuojelun sosiaalityön prosessit ja työnjako tarkastellaan ja lisätään kaupungin omia palveluita lastensuojelussa. Perhekeskumallia viedään eteenpäin.

Vastaanottopalveluissa on tärkeää parantaa lääkäriin pääsyä. Ajanvarauspuhelimeen on vastattava kohtuullisessa ajassa. Lisäksi huolehditaan henkilökunnan riittävydestä perusterveydenhuollossa. Laajennetaan aukioloaikoja suun terveydenhuollossa.

Sairaalapalveluissa varmistetaan jatkohoitopaikkojen saatavuus erikoissairaanhoidosta siirtyville potilaille. Näin minimoidaan siirtoviivemaksut. Kotisairaalatoimintaan satsataan koko kaupungin alueella. Hoitopolut pitää saada toimiviksi, eli hoidetaan ihmiset oikeaan aikaan oikeassa paikassa ja pyritään myös hoitamaan koronan aikana syntynyt hoitovelka. Lisätään tiedottamista monikanavaisesti. Vahvistetaan hoitotakuun toteutumista. Järjestetään kotihoito omahoitajamallilla ja varmistetaan lääkäripalveluiden konsultointi ympärivuorokautisesta. Kiinnitetään huomiota siihen, että hyvinvointisektorin hankinnoissa on käytössä henkilöstömitoitukset. Koordinoidaan hoitotarvikkeiden ja lääkkeiden hankintoja. Vammaispalveluissa lisätään omaa tuotantoa ostopalveluiden rinnalle. Pidetään huolta siitä, että hoitopaikat ovat terveet ja turvalliset kaikille.

Sote-uudistuksen jälkeen kaupungin tehtävä on panostaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen sekä koulutukseen ja sivistykseen. Tampereella on panostettava laadukkaaseen ja moniammatilliseen varhaiskasvatukseen, esiopetukseen, perusopetukseen, ammatilliseen koulutukseen ja lukiokoulutukseen sekä jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien rakentamiseen kaikille tamperelaisille. Ryhmäkoot varhaiskasvatuksessa ja peruskouluissa eivät saa kasvaa. Noudatetaan lakisääteisiä henkilöstömitoituksia ja varmistetaan riittävä koulunkäynninohjaajien määrä kouluissa. Laadukas ammatillinen koulutus varmistaa osaamisen kehittymisen. Kaupunki mahdollistaa eri ammattialojen opiskelijoiden työssäoppimispaikat ja ammattilaisten opiskelijaohjauksen.

Kunnallisena varhaiskasvatuspalveluna järjestetään myös esiopetusta täydentävää kerhotoimintaa ja erityistä hoitoa ja opetusta tarvitsevien lasten palvelua kohtuullisella etäisyydellä kodista.

Harrastusmahdollisuudet varmistetaan osana koulupäivää. Lisätään harrastusvälineiden hankintaa ja niiden lainaamista ja varmistetaan, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus yhteen mieleiseen ja maksuttomaan harrastukseen. Perusopetuksen on varmistettava koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistus parantaa kuntatalouden vakautta ja ennustettavuutta. Kaupungin on oltava aktiivinen yhteistyökumppani tulevan hyvinvointialueen kanssa ja kaupungin ja alueen välillä on huolehdittava saumattomasta tiedonsiirrosta. Sote-alan vetovoimaisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, töiden organisoinnilla ja työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksia lisäämällä sekä parantamalla työntekijöiden työhyvinvointia.

Pidetään kulttuuripalvelut, taiteen perusopetus ja kirjastot kaikkien tamperelaisten saatavilla. Vapaaehtoistyötä tekevät ihmiset, järjestöt, yhdistykset, ja seurakunnat ovat tärkeitä tamperelaisten hyvinvoinnin ja hyvän elämän rakentajia. Arvostetaan ja tuetaan näiden toimintaa.

Tampereen kaupungin on oltava henkilöstöä arvostava, kannustava ja palkitseva työnantaja sekä tukee omaehtoisessa ammatillisen osaamisen lisäämisessä.

3. IDEAT JA KEINOT PALVELUIDEN KEHITTÄMISEKSI: Miten vahvistaisitte Tamperetta lasten ja nuorten hyvänä kasvuympäristönä ja ehkäisisitte nuorten syrjäytymistä? Miten kehittäisitte päiväkotia, kouluja ja niiden oppimisympäristöjä? Sitoutuisitteko harrastustakuuseen? Miten muuten panostaisitte kulttuuriin, liikuntaan ja lähiluontoon? Millä keinoilla kehittäisitte vanhuspalveluita? Miten vahvistaisitte mielenterveyspalveluiden saatavuutta ja hoitoon pääsyä laajemminkin? Miten lisäisitte palveluiden yksilöllisyyttä? Miten suhtaudutte yksityisen ja kolmannen sektorin palvelutuotantoon ja palvelusetelien hyödyntämiseen palvelutuotannossa?

Huolehditaan, että perusopetus pysyy laadukkaana isoissakin kouluyksiköissä, eivätkä ryhmäkoot kasva entisestään. Varmistetaan, että jokaisessa koulussa on turvallinen oppimisympäristö. Pyritään saamaan lisää erityisopettajia sekä muita ammattilaisia kouluihin turvaamaan lasten kasvua ja oppimista. Tavoitellaan erityisopettajien koulutusta Tampereen yliopistoon.

Kohtuullistetaan varhaiskasvatuksen maksut esimerkiksi tuntiperusteisiksi, jolloin perheiden yksilöllinen hoidon tarve paranee. Tarjotaan tamperelaisille, kotihoidossa oleville lapsille kerhoja ilman pitkiä sitoutumisia; jo muutaman tunnin mittainen kerhopäivä tukee lapsen sosiaalistumista sekä antaa vanhemmille pienen hoitotauon arkeen.

Kaupungin nuorisotyötä on kehitettävä. Varmistetaan nuorille vapaa-ajan tilat, joissa on mielekästä tekemistä ja turvallisia aikuisia. Pyritään tunnistamaan syrjäytymisvaarassa olevat nuoret hyvissä ajoin ja ohjaamaan heitä kokonaisvaltaisesti hyvään huomiseen. Panostetaan nuorisoneuvolan ja nuorisovastaanoton toimintaan.

Päihde- ja mielenterveyspalveluiden kehittäminen yhdessä on tarpeen. Päihdehoidon tiekartta päivitetään ja toimenpiteiden edistymistä seurataan. Luodaan moniammatillinen saumaton yhteistyön mahdollisuus eri toimijoiden kesken. Pirstaleisesta palvelurakenteesta mahdollistetaan yhden luukun periaate. Panostetaan ennaltaehkäisevästi varhaisessa vaiheessa sekä nopeaan puuttumiseen ongelmien esiintyessä. Esimerkiksi varhaiskasvatuksessa tulee olla päihde- ja mielenterveysosaamista henkilökunnalla, sillä silloin voidaan havainnoida ja auttaa paremmin perheiden tilannetta. Myös kouluissa tulee olla riittävä oppilashuolto ja on tärkeää huolehtia riittävästä ammattilaisten täydennyskoulutuksesta. Vahvistetaan päihdehoidossa ei-lääkkeellistä hoitoa, lisätään matalan kynnyksen palveluita ja mahdollistetaan anonyyminä palveluihin hakeutuminen.

Ennaltaehkäisevässä vanhuspalveluissa luodaan oma tamperelainen malli. Kartoitetaan 80-vuotiaiden terveydentila, asumisolosuhteet ja sosiaalinen verkosto. Tehdään tamperelaisten ikäihmisten kotiarki turvalliseksi ja pyritään vähentämään yksinäisyyttä. Ikäihmisten elämänlaatua pyritään parantaminen esimerkiksi arkikuntoutuksen avulla. Ikäihmisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä tuetaan järjestöjen ja seurakuntien kanssa yhteistyöllä. Paliikenteen aikataulut tarkistetaan sekä lisätään sen vuoroja. Lähitorien toimintaa kehitetään sote-keskusten toimintaa vastaavaksi palvelukioskimallilla ja liikuntaa tukevaksi kaikenikäisille. Vahvistetaan kotihoitoa ja sen tukipalveluita. Huolehditaan, että kaikilla ikäihmisillä on oikeus kulttuuriin ja virkistäytymiseen tulotasosta riippumatta. Ympäri vuorokautiseen palveluasumiseen luodaan yhtenäiset kriteerit, joilla helpotetaan palvelujen piiriin pääsemistä.

Omaishoitajien jaksamista tuetaan mahdollistamalla vapaapäivien pitäminen. Hoidettavien kuntouttavaan, hyvään intervallihoitoon panostetaan. Tehdään säännölliset terveystarkastukset omaishoitajille. Omaishoitajien palkkiot tarkistetaan vastaamaan työn vaatavuutta. Palkkioihin budjetoidaan riittävästi.

Kaupunki käynnistää hankkeen, jossa haetaan ikäihmisten ympärivuorokautiseen perhehoitoon sitoutuvia perheitä. Siitä maksetaan asiakkaan hoitoisuutta vastaava korvaus. Lisäksi tuetaan kodin muutostöissä ja lisätään esteettömyyttä.

Ikäihmisten köyhyys on totta Tampereella. Palveluiden pitää olla kohtuuhintaisia, laadukkaita ja kaikkien saavutettavissa. Luodaan vastaanottopalvelut ikäihmisten palveluihin.

Suhtaudumme myönteisesti palvelusetelien hyödyntämiseen palveluntuotannossa ja yksityisen ja kolmannen sektorin hyödyntämiseen palveluiden tuottamisessa. Kartoitetaan palvelujen tuottajat ja pidetään huolta laadukkaista palveluista kannustamalla omavalvontaan.

Jatketaan toimenpideohjelmaa asunnottomuuden puolittamiseksi vuoden 2022 loppuun. Haetaan tarvittaessa lisärahoitusta sosiaali- ja terveysministeriöltä. Luodaan asunnottomien rekisteri ja määritellään, kuka on asunnoton. Kartoitetaan asunnottomien muut mahdolliset ongelmat.

4. YRITYSYSTÄVÄLLISYYS JA TYÖLLISYYS: Työ- ja opiskelumahdollisuudet ovat Tampereelle merkittävä vetovoimatekijä. Millä keinoilla ryhmänne vahvistaa yritysten

toimintaedellytyksiä? (Esim. kaavoitus- ja lupa-asioiden nopeus ja yritysmönteisyys, startupien synnyn ja kehityksen tukeminen, koronasta toipumisen varmistaminen ravintola-, tapahtuma- ja majoitusalailla, seudun teollisuuden kilpailukyvyn edistäminen koronan jälkeisessä uudessa normaalissa) Miten kehittäisitte yhteistyötä kaupungissa toimivien korkeakoulujen ja toisen asteen oppilaitosten kanssa? Mitä toimenpiteitä tai panostuksia ryhmänne esittää osaavan työvoiman varmistamiseen alueella? Mitä ratkaisuja ryhmänne esittää työttömyyden vähentämiseen Tampereella?

Tampereesta tulee rakentaa kansainvälisesti tunnettu, monialainen osaamiskeskittymä. Osaamiskeskittymässä on hyödynnettävä kokonaisvaltaisesti kaikkia Tampereen oppilaitoksia, nykyistä paremmin myös toisen asteen ammatillisen koulutuksen tarjoajia. Osaamiskeskittymässä yhteistyön tulee olla sujuvaa niin opetus- ja tutkimusorganisaatioiden, julkisen sektorin kuin elinkeinoelämän välillä.

Tampereen on luotava edellytykset yrittäjien onnistumiselle. Yritystoiminnan aloittaminen on oltava Tampereella helppoa ja kaupunki toimii aktiivisena ja osaavana neuvonantajana alkuvaiheen yrittäjille. Aloittaville yrityksille ja startup-yrityksille on tarjottava toimitiloja.

Kaupungin on otettava käyttöön yrityspalveluseteli, jolla kannustetaan mikro- ja pienyrityksiä kehittämään toimintaansa. Setelillä tamperelainen yritys voisi ostaa kehityspalveluita paikallisilta pienyrittäjiltä ja se tukisi pk-yritysten kasvua, kehittämistä ja kansainvälistymistä sekä vahvistaisi Tampereen alueen yritysekosysteemin kehitystä.

Tampereen on oltava edelläkävijä julkisten hankintojen kehittämisessä. Pienyritysten osallistumisedellytyksiä julkisiin kilpailutuksiin vahvistetaan pilkkomalla hankintoja pienemmiksi kokonaisuuksiksi. Kilpailutusriteereinä otetaan huomioon hinnan ohella muut tärkeät tekijät, kuten laatu, paikallisuus sekä ympäristö- ja työllisyysvaikutukset.

Kaupungin on rohkaistava toiminnallaan kaiken kokoisia yrityksiä laajentumaan. Kansainvälistymistä on tuettava ja yritysten investoinnit mahdollistettava joustavalla lupa- ja tonttipolitiikalla. Kaavoituksessa elinkeinoelämän pitkän aikavälin tarpeet on otettava huomioon suunnitteluvaiheen tiiviillä yhteistyöllä.

Tampereen tulee selvittää yhden luukun toimintaperiaatteen mahdollistamista, jossa investointia suunnitteleva yritys saisi kaiken tarvitsemansa palvelun yhden yhteyshenkilön välityksellä. Kaupungin tulee ottaa nykyistä aktiivisempi ote myös olemassa olevien yritysten ja erityisesti niiden työvoimatarpeen markkinoinnissa.

Tampereen on panostettava kulttuurialaan. Alan tulevaisuuteen liittyy merkittäviä haasteita koronapandemian takia, mutta myös merkittäviä mahdollisuuksia. Kaupungin on kyettävä pitämään kiinni luovien alojen tekijöistä ja edistettävä näiden työllistymistä ja yrittäjyyttä muun muassa kulttuuritilojen tarjoamisen kautta. Kaupunki voi käyttää myös suoria panostuksia kulttuurin tukemiseen.

Miten kehittäisitte yhteistyötä kaupungissa toimivien korkeakoulujen ja toisen asteen oppilaitosten kanssa?

Tampereen tulee panostaa sujuvien yhteistyöverkostojen rakentumiseen ja toimia aktiivisena osaamisen markkinoijana niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin. Korkeakoulujen toimintaedellytyksiä on tuettava ja kaupunkia kehitettävä yhteistyössä tutkimuslaitosten tarjoaman uusimman tieteellisen tiedon pohjalta.

Tampereen on otettava aktiivisempi rooli erityisesti tutkimus- ja tuotekehitysinvestointien edistämisessä. T&K-toiminnan edistämisessä tarvitaan yhteistyön tukemista yritysten, oppilaitosten sekä julkisen sektorin välillä. Huomiota on kiinnitettävä myös viennin osuuden nostamiseen ja Business Finlandin rahoitusosuuksien kasvattamiseen Tampereella.

Tarvitsemme kansainvälisiä osaajia kasvavien yritystemme tarpeisiin. Tampereen tulee helpottaa kansainvälisten osaajien kotiutumista ja Tampereelle jäämistä. Tämä tulee tehdä tiiviissä yhteistyössä yritysten, korkeakoulujen ja kaupungin kanssa.

Osaamiskeskittymässä hyödynnetään tunnistettuja vahvuusaloja sekä globaaleja megatrendejä. Sen pohjana tulee olla valtion kanssa solmittu ekosysteemisopimus ja sen strategiset alueet. Tämän ohella erityishuomiota tulee kiinnittää kiertotalouden tarjoamiin mahdollisuuksiin. Tampereen tulee olla Suomen kiertotalouspääkaupunki.

Ks. Osaamis- ja innovaatiokeskittymä neloskysymyksen alussa.

Mitä toimenpiteitä tai panostuksia ryhmänne esittää osaavan työvoiman varmistamiseen alueella? Mitä ratkaisuja ryhmänne esittää työttömyyden vähentämiseen Tampereella?

Työllisyyden edistämistä on tarkasteltava koko maakunnan asiana. Pirkanmaa muodostaa laajan yhtenäisen työssäkäyntialueen, jonka keskuksena on Tampere. Työvoiman liikkuvuuteen on kannustettava ja työn vastaanottamisesta myös maakunnan muissa kunnissa on tehtävä sujuvaa (tästä tarkemmin liikenne ja saavutettavuus -osiossa). Tampereen etätyöolosuhteita parannetaan yhteisöllisillä etätyötiloilla, jotka houkuttelevat yhdessä kaupungin muiden vetovoimatekijöiden ohella työntekijöitä tai yksinyrittäjiä maakunnan rajojen ulkopuolelta.

Työllisyyden kuntakokeilun ohella työttömyyden puolittamiseen tulee tähdätä yritysten toimintaedellytysten parantamisen kautta. Kaupunki ottaa vahvan roolin työssäoppimispaikkojen ja harjoittelupaikkojen tarjonnassa ja toimii laajemmin aktiivisena yritysten työvoimatarpeiden markkinoijana. Keskusta sitoutuu puolueiden yhteistyöhön ja ehdottaa kaikkien valtuustoryhmien yhteistä ”työllisyysnyrkkiä”, jonka tehtävä on etsiä keinoja työttömyyden puolittamiseen vuosikymmenen loppuun mennessä.

Eräs keskeisimmistä osaavaan työvoimaan liittyvistä kehitystarpeista liittyy kaupungin oman toiminnan kehittämiseen. Kaupunki on Tampereen suurin yksittäinen työnantaja, mutta tällä hetkellä työntekijäkokemus ei ole sillä tasolla, mitä suurimmalta työnantajalta tulisi edellyttää. Tulevalla valtuustokaudella kaupungin työntekijöiden työntekijäkokemukseen on panostettava. Tämän tavoitteen painopisteinä ovat johtamisosaamisen kehittäminen sekä työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksien parantaminen. Käytännössä tämä tarkoittaa nykyistä suurempaa vapautta oman työn suunnitteluun sekä etätönn tekemiseen. Kaikissa kaupungin

tehtävissä on lisättävä työntekijöiden mahdollisuuksia tehdä työtään etänä. Myös jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia on lisättävä.

5. KANSAINVÄLISYYS: Kaupungin kansainvälistymiskehityksen vahvistaminen on entistä tärkeämpää tulevaisuudessa. Miten ryhmämme edistäisi tätä kehitystä? Miten ryhmämme edistäisi kaupungin matkailua, tapahtuma- ja elämystaloutta, elokuvatuotantoa sekä kokous- ja kongressitoimintaa? Millä tavoin edesauttaisimme ulkomaalaisten investointien, yritysten ja osajien sijoittumista Tampereelle? Pitäisikö ryhmämme mielestä vahvistaa työperäistä maahanmuuttoa? Millä keinoilla kaupunki voi tukea paikallisten yritysten vientiponnistuksia ja kansainvälistä kasvua?

Kansainvälisyys on Tampereelle ja tamperelaisille suuri mahdollisuus. Ryhmämme haluaa, että kaupunki omalla toiminnallaan rohkaisee kansainvälisten yritysten sijoittumista Tampereelle ja kaikenkokoisten tamperelaisten yritysten laajentumista ja vientiä kansainvälisille markkinoille. Kansainvälistymistä on tuettava ja yritysten investoinnit mahdollistettava joustavalla lupa- ja tonttipolitiikalla. Kaavoituksessa elinkeinoelämän pitkän aikavälin tarpeet on otettava huomioon suunnitteluvaiheen tiiviillä yhteistyöllä. Yritysten viennin edistämistä ja osaamispulan ratkaisemista voidaan tukea myös tekemällä tiiviimmin yhteistyötä EU:n, Tampereen ja Pirkanmaan EU-toimiston, Business Tampereen ja Business Finlandin kanssa.

On tärkeää, että Tampere pystyy houkuttelemaan kansainvälisiä osaajia ja saamme kaupunkiin lisää työperäistä maahanmuuttoa. Kaupungin tulee helpottaa kansainvälisten osaajien kotiutumista ja Tampereelle jäämistä. Kaupungin on selvitettävä mahdollisuuksia järjestää kansainvälisiä osaajia osallistavia kilpailuja ja muita tapahtumia. Kaupungin on myös tehtävä tiiviimpää yhteistyötä alueen elinkeinoelämän ja korkeakoulujen kanssa, jotta kansainväliset opiskelijat ja tutkijat saadaan pysymään Tampereella, esimerkiksi tarjoamalla verkostoitumismahdollisuuksia, tarjoamalla enemmän harjoittelupaikkoja ja hyödyntämällä tutkittua tietoa omassa toiminnassaan. Alueen yritykset tarvitsevat lisää tietoa ja apua kansainvälisten osaajien osaamisen tunnistamiseen ja kansainvälisyyden hyödyntämiseen, ja tässä kaupungilla voisi olla suurempi rooli. Kaupungin palveluita pitää myös olla saatavilla englanniksi.

Kaupungin matkailua, tapahtuma- ja elämystaloutta, elokuvatuotantoa sekä kokous- ja kongressitoimintaa pitää kehittää entisestään ja hyödyntää näiden alojen laajaa koulutustarjontaa Tampereella ja alojen opiskelijoita toiminnan kehittämisessä. Tampereen on vahvistettava kansainvälistä brändiään markkinointiin panostamalla. On tärkeää, että kaupunki pystyy houkuttelemaan yhä enemmän kokous- ja kongressivieraita. Tampereella tulisi järjestää "Suomi-foorumi", eli iso tapahtuma, joka kokoaa Tampereelle elinkeinoelämän, politiikan ja tieteen asiantuntijat keskustelemaan koronan jälkeisestä ajasta ja osallistaa kaupunkilaiset mukaan keskusteluihin.

6. TALOUS: Kaupungin talouden pitäminen tasapainossa on palvelujen turvaamiseksi erityisen tärkeää. Mitkä ovat tärkeimmät keinot tämän varmistamiseksi niin menojen kuin tulojenkin osalta? Oletteko valmiita sitoutumaan kaupungin talouden tasapainottamiseen ja pidättäytymään veronkorotuksista? Minkälaista omistajapolitiikkaa Tampereen tulisi harjoittaa? Miten hyödyntäisitte kaupungin

omaisuutta investointien rahoittamisessa? Miten suhtaudutte liikelaitosten yhtiöittämiseen? Miten ryhmänne suhtautuu velanottoon?

Talouden tasapainotus on Tampereella erityisen tärkeää, mutta se on tehtävä muilla keinoilla kuin veronkorotuksilla. Verotukseen liittyviä kysymyksiä voidaan käsitellä vasta, kun soten vaikutukset voidaan konkreettisesti ottaa huomioon. Keskustalle kiinteistöveron pitäminen enintään nykytasolla on kynnyskysymys.

Keskustan tavoitteena on pitää verot ja maksut nykytasolla. Kiinteistöveroa ei saa korottaa. Tampereen taloustilanne on kehittynyt viimeisten vuosien aikana säästökuurin ansiosta parempaan suuntaan, mutta tilanne on edelleen vakava. Tehokas koronapandemiasta elpyminen on välttämätön edellytys kaupungin talouden tervehtyttämiseksi. Elvytystoimet on kohdennettava tehokkaasti talouskasvua tukeviin hankkeisiin. Vertailtaessa toteutettavia hankkeita, on taloudellinen tulos asetettava keskeiseen asemaan pitkän tähtäimen hyvien palveluiden turvaamiseksi. Koronan jälkeisessä ajassa kaupungin talous on käännettävä ylijäämäiseksi. Taloutta näivettävät veronkorotukset ja kaupunkilaisten elämää kurjistavat leikkaukset on kyettävä välttämään. Tämä edellyttää määrätietoista toimia työllisyysasteen nostamisessa ja yrittämisen edellytysten parantamisessa. Myös kaupungin vuosikatetta on vahvistettava.

Kaupungin velka-asteen kasvu tulisi saada pysäytettyä. Lisävelka voi tulla kyseeseen investointikohteisiin, mutta tällä hetkellä uusien suurhankkeiden kohdalla on pidettävä investointimalttia. Kaupungin isot hankkeet edellyttävät lainanottoa. Sitä ei kuitenkaan tule tehdä peruskaupungin taseeseen vaan konserniyhtiöihin.

Omistajapolitiikassa kaupungin äänen on kuuluttava erityisesti yhtiöiden strategisissa valinnoissa. Keskeiset infrayhtiöt, kuten vesi- ja sähkölaitos tulee pitää täysin julkisessa omistuksessa.

7. MAANKÄYTTÖ JA ASUMINEN: Tampereella on valmistunut viime vuosina noin 3 500–4 000 asuntoa vuodessa ja niistä iso osa on ollut pieniä asuntoja. Asuminen, sen laatu, viihtyisyys ja kustannukset ovat tärkeitä tekijöitä ihmisten arjessa. Näettekö ongelmaa nykyisessä kehityksessä ja mitä asioita ryhmänne mielestä on syytä huomioida tulevaisuudessa? Mille alueille tai mihin suuntaan kasvu olisi ohjattava? Miten ryhmänne näkee pohjoisen alueen kehittämisen? Onko kaavoitushankkeita, joita ryhmänne haluaisi edistää? Miten asunto- ja maapolitiikan linjauksia pitäisi tarkistaa? Mitä keinoja esitätte kohtuuhintaisen asumisen varmistamiseksi ja miten ratkoisitte vuokratonttien kysymyksen? Oletteko valmiita lisäämään isompien perheasuntojen, pientalojen ja omakotitonttien tarjontaa? Miten lisäisitte keskustan ja asuinalueiden viihtyisyyttä ja turvallisuutta?

Näettekö ongelmaa nykyisessä kehityksessä ja mitä asioita ryhmänne mielestä on syytä huomioida tulevaisuudessa?

Tampereella tulee edistää monimuotoista asumista. Yleisesti ottaen tulee varmistaa, että Tampereella on saatavissa myös perheasuntoja ja muunneltavia asuntokokonaisuuksia. Kasvava joukko tamperelaisista on myös yksinasuvia, joten myös yksinasuvien asumistarpeisiin on pystyttävä vastaamaan nykyistä paremmin. Kohtuuhintaista asumista on edesautettava Tampereella.

Pientalotontteja kysytään ja niiden tarjontaa on lisättävä esim. asettamalla vuosittainen vähimmäismäärä. Myös isompia asuntoja on oltava tarjolla. Kaikki nämä kolme piirrettä tulee ottaa huomioon kaavoituksessa. Kaupungin on sitouduttava edellyttämään esteettömyys- ja saavutettavuusarviointi eri kaavoitus- ja rakennushankkeissa, jotta eri erityisryhmien, kuten liikunta- tai aistirajoitteisten kuntalaisten yhdenvertaisuus ja tarpeet tulevat huomioitua.

Mille alueille tai mihin suuntaan kasvu olisi ohjattava?

Kaupungin eri osien kehittämistä on jatkettava määrätietoisesti. Tampere on persoonallisten, omaleimaisten ja historiansa säilyttävien lähiöiden kaupunki, joka tarjoaa asukkaalleen moni-ilmeisiä vaihtoehtoja elämiseen ja asumiseen. Myös keskustan aluetta tulee kehittää esimerkiksi lisäämällä täydennysrakentamista.

Pohjoisen alueen kaavojen alkanutta väljentämistä tulee jatkaa esimerkiksi tekemällä ns. alueellisia suunnittelutarveratkaisuja Terälahden ja Kämmenniemen alueille. Hatanpään ratapihan siirtoa ja uuden järjestelyratapihan valmistelua Lempäälän-Pirkkalan suuntaan tulee jatkaa. Sitä kautta vapautuu rakennettavaa aluetta aivan kantakaupungin ytimen läheisyyteen.

Miten ryhmänne näkee pohjoisen alueen kehittämisen?

Keskustan valtuustoryhmälle on erityisen tärkeää suunnittelupaitsiossa olleen Teisko-Aitolahden alueen kehittämisen jatkaminen ja Nurmi-Sorilan kaavoitusohjelma on vietävä loppuun. Pohjoisen alueen kaavoituksen ja erityisesti tulevan Nurmi-Sorilan kunnianhimon tasoa voidaan nostaa mm. aurinkokaupungiksi kutsutulla hankkeella sekä yhdistämällä siihen joukkoliikennenyhteys Kintulammille.

Uusi etätyökulttuuri, monipaikkaisuus ja muuntojoustavat energiarakenteet puhuvat sen puolesta, että myös Tampereen maaseutu ja haja-asutusalueet kannattaa ennakkoluulottomasti kytkeä koko kaupungin kehitykseen. Kaupunki rampauttaa itseään, jos se ohjaa pientalokysynnän naapurikuntiin.

Onko kaavoitushankkeita, joita ryhmänne haluaisi edistää?

Rantayleiskaavat tulee päivittää ja määritellä alueet ja ehdot, joilla kesäasunto voidaan muuttaa vakituiseksi asunnoksi. Terälahden kaava tulee päivittää. On valittava ja päätettävä alue, joka kaavamääräyksillä ohjataan toteutumaan puukerrostaloalueena. Iidesjärven etelärantaa ei tule rakentaa. Eteläpuiston puistoaluetta ei tule rakentaa, vaan Eteläpuistoa tulee kehittää ensisijaisesti kaupunkilaisten virkistysalueena.

Miten asunto- ja maapolitiikan linjauksia tulee tarkistaa?

Olemassa olevien alueiden viihtyisyyttä, viherverkostoja, valaistusta, siisteyttä ja yhteisiä tiloja tulee suunnitella dialogissa yhdessä asukkaiden kanssa. Kaupunginosien segregaatiota tulee aktiivisesti torjua sekoittamalla sopivasti asuntokokoja ja omistussuhteita. Viheralueiden määrän varmistamiseksi tulee käyttää ns. viherkerrointa.

Omalle maalle rakentaminen tulee sallia pohjoisen alueen maaseutumaisissa olosuhteissa, joissa kaupungin maanomistus ei ole järkevää.

Mitä keinoja esitätte kohtuuhintaisen asumisen varmistamiseksi?

Kohtuuhintaisen asumisen edistämisen keskeisin keino on, että kaupungissa on tarjolla riittävästi ja monipuolisesti asuntoja. Kohtuuhintaista uudisrakentamista voidaan helpottaa esimerkiksi joustamalla kaupungin rakennus- ja kaavamääräyksistä, kun kyseessä on ARA-rahoitteinen kohde. On mahdollistettava edullinen rakentaminen, kuitenkin kaupunkikuvalliset seikat huomioiden.

Yksikerroksista rivitalotuotantoa ja ketjutaloja tarvitaan lisää. Ikäihmisten asuntojen peruskorjaukset ja hissienlisäykset on selvitettävä ajoissa ja toteutettava juoksevan kokonaissuunnitelman mukaan.

Omakotialueiden rakennuskantaa voidaan tehostaa luomalla sääntö, että asukas voi halutessaan nostaa talonsa korkeutta yhdellä kerroksella.

Miten ratkoisitte vuokratonttien kysymyksen?

Pitkäaikaiset, ei-inflaatiokorjatut sopimukset ovat totta kai nykyisille asukkaille edullisia, mutta käytännössä tälle asukasryhmälle tarjotaan jatkuvaa veronalennusta. Oikeudenmukaisuuden vuoksi vuokratonttien vuokratasoa on hitaasti nostettava tai tarjottava asukkaille mahdollisuus ostaa tontti omaksi, markkinahintaan. Vuokratonttien sopimuskäytäntöjä tulisi myös tarkistaa niin, että ne ovat molemmille sopijaosapuolille hyväksyttävissä.

Oletteko valmiita lisäämään isompien perhetalojen, pientalojen ja omakotitonttien tarjontaa?

Kyllä olemme, kts. edelliset vastaukset.

Miten lisäisitte keskustan asuinalueiden viihtyisyyttä ja turvallisuutta?

Kts. erityisesti asunto- ja maapolitiikan linjausten tarkistamiseen annettu vastaus.

8. LIIKENNE JA SAAVUTETTAVUUS: Tulevalla valtuustokaudella on tehtävä isoja liikenne- ja kaupunkikehittämisen ratkaisuja. On päätettävä muun muassa ratikan jatkosta Härmälään ja Koilliskeskukseen, Asemakeskuksesta ja henkilöratapihasta, pyöräily- ja kävelyolosuhteiden parantamisesta, Vaitinaron liittymästä, 9-tien kehittämisestä, Näsisaaresta, Kunkun parkista, lähijuniin panostamisesta, Särkänniemen alueen kehittämisestä ja Suomi-radasta. Miten ryhmänne suhtautuu edellä oleviin liikenne- ja kaupunkikehityshankkeisiin ja miten olisitte valmis resursoimaan ko. hankkeita? Onko ryhmänne valmis pidättäytymään ruuhkamaksuista? Oletteko valmiita sitoutumaan tavoitteeseen, että keskusta on jatkossakin saavutettavissa kaikilla kulkuneuvoilla? Miten turvaisitte joukkoliikenteen joukkoliikennekäytävien ulkopuolella? Oletteko valmiita sitoutumaan oman lentokenttämme yhteyksien edistämiseen?

Pirkanmaa muodostaa laajan yhtenäisen työssäkäyntialueen, jonka keskuksena on Tampere. Työvoiman liikkuvuuteen on kannustettava ja työn vastaanottamisesta myös maakunnan muissa kunnissa on tehtävä sujuvaa muun muassa yksityisautoilun edellytysten varmistamisella, toimivalla lähijunaverkostolla sekä hyvällä pyörätieverkostolla, joka ulottuu myös ympäryskuntien alueelle.

Raitiotieverkostoa on kehitettävä edelleen. Julkisen liikenteen toimivuus on varmistettava myös opiskelijoiden näkökulmasta. Vuorojen on mahdollistettava sujuva liikkuminen oppilaitoksiin ja korkeakoulukampuksille eri puolilta Tamperetta.

Lähijunaverkosto tulee kehittää pysyväksi ja ulottaa laajasti Tampereen kehyskuntiin. Näin mahdollistetaan sujuva työssäkäynti koko maakunnan alueelta.

Pyöräilyn ja jalankulun sujuvuutta ja turvallisuutta kaupungissa on lisättävä. Pyöräilyn edellytyksiä on kehitettävä pyöräteihin ja pyöräbaanoihin panostamalla, viitoitusta ja talvikunnossapitoa parantamalla sekä tuomalla saataville lukittavat ja valvotut pyöräparkit.

Lähivuosien keskeisimpiä edunvalvontahankkeet ovat Suomirata, pääradan parantaminen, asemakeskus sekä VT9:n parannus. Myös muissa kysymyksissä mainituissa hankkeissa on edettävä.

Näisisaareen suhtaudumme lähtökohtaisesti positiivisesti. Olennaista on kuitenkin varmistaa, että se on kaupungille kannattava investointi ja tuottaa normaalit kaavoituskorvaukset.

Onko ryhmänne valmis pidättäytymään ruuhkamaksuista? Oletteko valmiita sitoutumaan tavoitteeseen, että keskusta on jatkossakin saavutettavissa kaikilla kulkuneuvoilla?

Keskusta sanoo yksiselitteisesti ei ruuhkamaksuille. Tampereen tulee tulevina vuosina kehittää myös autoilun edellytyksiä. Liikenteen on oltava sujuvaa ja palveluiden saavutettavissa helposti.

Miten turvaisitte joukkoliikenteen joukkoliikennekäytävien ulkopuolella?

Joukkoliikenneverkon laajentamiseen sekä kutsujoukkoliikenteen kehittämiseen tarvitaan panostuksia. Uusia bussilinjoja on otettava matalalla kynnyksellä käyttöön ja näiden kehittämistä on tarkasteltava palautteen pohjalta. Tasataksa edistäisi julkisen liikenteen yhdenvertaista ja tasa-arvoista käyttöä.

Lähijunaliikenteen edellytyksiä on kehitettävä Tampereen ohella myös kehyskunnissa. Tämä tarkoittaa tiivistä seutuyhteistyötä. Keskusta haluaa lähijunan myös Ylöjärven suuntaan.

Oletteko valmiita sitoutumaan oman lentokenttämme yhteyksien edistämiseen?

Tampereen saavutettavuus myös sujuvilla lentoyhteyksillä on Keskustalle erittäin tärkeää. Sitoudumme lentokenttämme yhteyksien edistämiseen.

9. KESTÄVYYYS: Tampereen kaupunki on asettanut hiilineutraalisuustavoitteen vuoteen 2030. Onko ryhmänne tukemassa tätä tavoitetta ja millä keinoilla olette valmiita työskentelemään tavoitteen toteuttamiseksi tulevalle valtuustokaudella? Myös luonnon monimuotoisuuden edistäminen on noussut yhä tärkeämmäksi ympäristötavoitteeksi. Miten ryhmänne suhtautuu luonnon monimuotoisuuden edistämiseen kaupungin toimin ja mitkä keinot koette tärkeimmiksi tavoiksi tavoitella tätä asiaa?

Tuemme Tampereen kaupungin tavoitetta olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä ja kaupungin on tehtävä oma osansa ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Tavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan monipuolinen keinovalikoima ja päästöjä on pystyttävä vähentämään eri sektoreilla.

Tampereen tulee edistää kiertotaloutta ja panostaa uusiutuvaan energiaan. Kiertotaloudesta on tultava yrityksille ja kaupungille toimintamalli ja kaikessa koulutuksessa ja osaamisen päivittämisessä on panostettava kiertotalouden vauhdittamiseen. Liikenteen päästöjen pitää pystyä vähentämään panostamalla vaihtoehtoisiin käyttövoimiin sekä kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen mahdollisuuksiin. Ympäristö- ja huoltovarmuustavoitteita toteutetaan rohkeasti bioenergian ja uusiutuvan energian käyttöönottolla. Liikenteessä tulee hyödyntää enemmän kotimaisia biopolttoaineita ja biokaasua. Tampereelle tulisivatkin tehdä kuntakohtainen biotalousstrategia.

Tampereen energiatuotannossa on siirryttävä 100 % uusiutuvan energian käyttöön mahdollisuuksien mukaan. Kaukolämmössä suosittava muun muassa biomassapohjaista energiantuotantoa ja mahdollisuutta luoda paikallisia kaukolämpöratkaisuja, esimerkiksi geotermisiä syväpora- ja lämpöpölkävoivoja.

Julkisissa hankinnoissa on suosittava kotimaisia, lähellä tuotettuja elintarvikkeita. Kaupungin tulee siirtyä pelkästään ilmastoystävällisen lähiruoan tarjoajaksi. Ilmastoystävällisyyden ohella tällä tuetaan lähialueiden pienyrittäjiä.

Myös rakentamisen päästöjä on tarkasteltava ja suosittava puurakentamista. Tampereelle tulisi kaavoittaa laaja puukerrostaloalue. Rakentamisessa on pyrittävä aktiivisesti vähentämään fossiilisia päästöjä aiheuttavaa rakentamista muun muassa betonielementtien kierrättämisellä ja rakennusten hiilitaseen määrittämisellä.

Luonnon monimuotoisuuden edistäminen on myös tärkeää. Kaupunkiviljelyä, viherkattojen rakentamista ja viheryhteyksien ja viheralueiden kehittämistä tulee edistää ympäri kaupungin. Jokaisella kaupungin asukkaalla on oltava oikeus lähiluontoon. Kaupungin luontopalveluita, retkeilyä ja retkeilypaikkoja tulee myös kehittää.

Kaupungin on harjoitettava kestävä metsien hoitoa, joka ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden. Kaupungin omistamat talousmetsät on pidettävä tuottavina ja puuraaka-ainetta myydä mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi rakennusteollisuuden käyttöön, jossa ne toimisivat myös hiilivarastona. Suojelluissa metsissä on panostettava lahoppuun muodostumiseen, mutta samalla on pidettävä huoli, etteivät kirjanpainajakuoriaiset leviä ja uhkaa talousmetsiä

10. DIGITALISAATIO JA TOIMINNAN KEHITTÄMINEN: Teknologinen kehitys mahdollistaa palveluiden tuottamisen uusin tavoin. Palveluita on mahdollista kehittää kuntalaisia paremmin palveleviksi. Ihmisten osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet korostuvat. Tiedolla johtamisen mahdollisuudet lisääntyvät jatkuvasti. Myös hallinnon kehittäminen on tärkeää kaupungin roolin mahdollisesti mullistuessa valtakunnallisissa hallinnon uudistuksissa. Mitkä asiat tässä muutoksessa ryhmänne mielestä pitää huomioida ja mitä kehittämissesityksiä teillä on joko palveluiden, palvelualueiden tai koko kaupungin tasolla?

Suhtaudumme myönteisesti palveluiden ja hallinnon kehittämiseen digitalisaation avulla. Monilla aloilla on vakava työvoimapula, myös kuntasektorilla. Prosesseja on pystyttävä kehittämään merkittävästi sujuvammiksi ja toimivammiksi. Ihmisten työaikaä käytetään siihen, missä he ovat ensiarvoisen tärkeitä ja muuta toimintaa automatisoidaan ja siirretään teknologian hoidettavaksi, jotta resursseja jää enemmän myös panostaa palveluihin. Kaupungin tarjoamat julkiset palvelut voitaisiin koota yhteen käyttäjäystävälliseen mobiiliapplikaatioon, joka sujuvoittaisi niiden käyttämistä.

Digipalveluiden saavutettavuusnäkökulma on tärkeää ottaa huomioon palveluita kehitettäessä, erityisesti heikoimmassa asemassa olevien ihmisten osalta. Kaupungin palveluissa pitää olla tarjolla muitakin vaihtoehtoja kuin digipalvelut. Digipalveluita tulee kehittää asiakaslähtöisesti ja eri ihmisryhmille sopiviksi ja apua palveluiden käyttöön tulee olla saatavilla.

Lähitulevaisuudessa uusista teknologioista kuntatasolla voi olla hyötyä robotiikasta ja siinä erityisesti ohjelmistorobotiikassa. Hyötyjen realisoitumisessa kaupunkien ja kuntien välinen yhteistyö ja yhdessä tekeminen on tärkeä säästöjä ja lisäarvoa tuottava toimintatapa. Kaupungin on tärkeää panostaa toiminnan ja hallinnon tiedolla johtamisen kehittämiseen.

Kaupungin on tärkeää edistää omassa toiminnassaan etätyöskentelyn mahdollisuuksia ja monipaikkaisuutta ja kuunnella työntekijöidensä toiveita etätyön tekemisestä. Kaupunki voisi myös tukea etätyötä tarjoamalla etätyöskentelytiloja kaupunkilaisten käyttöön.

Kaupunkilaisten osallisuutta kaupungin päätöksentekoon on vahvistettava entisestään, esimerkiksi kuntalaisaloitteiden, kaavoitusprosessien, vaikutusten ennakoarvioinnin ja osallistuvan budjetoinnin kautta. Erilaisten vaikuttamisryhmien, kuten nuorisovaltuuston, vanhusneuvoston, vammaisneuvoston, maahanmuuttajaneuvoston, kaupunginosayhdistysten ja asiakasraatien toimintaa on myös kehitettävä. Lisäksi on panostettava viestintään ja kuntalaisten tiedotus- ja keskustelutilaisuuksiin, sähköiseen asiointiin, kunnan verkkosivujen kautta mahdollistettavaan osallisuuteen ja sosiaalisen mediaan. Osallisuutta edistetään monialaisesti kaupungin eri palveluissa.

11. KYNNYSKYSYMYKSET: Onko ryhmällänne jokin erityiskysymys, jolla on ratkaiseva merkitys halukuudellanne tehdä yhteistyötä muiden ryhmien kanssa?

Meille kynnyskysymyksen muodostaa kaupungin vastuullinen taloudenpito. Sanomme ei kiinteistöveron korotukselle ja suhtaudumme kriittisesti kuntaveron korottamiseen. Keskustan valtuustoryhmä voi sitoutua vain sellaiseen pormestariohjelmaan, joka takaa yrityksille kasvun edellytyksiä ja vakaan toimintaympäristön sekä panostaa työllisyyteen. Emme myöskään suostu ottamaan käyttöön ruuhkamaksuja Tampereella.

Politiikan toimintatapa, josta emme voi neuvotella, on jakamattoman ihmisarvon kunnioittaminen.

Pormestariohjelmassa on tuettava sivistyksen ja osaamisen kehittämistä koulu- ja työelämässä koko koulupolun ajalta.

Kynnyskysymys meille on myös koko kaupungin tasapainoinen kehittäminen, Teisko-Aitolahden-alue mukaan lukien.

12. SITOUTUMINEN YHTEISTYÖHÖN: Onko ryhmänne valmis sitoutumaan pormestariohjelmaneuvoittelujen tulokseen ja toimimaan yhteisten ohjelmatavoitteiden toteuttamiseksi tulevalla valtuustokaudella sekä tukemaan pormestariehdokasta pormestarivaalissa?

Olemme valmiita sitoutumaan pormestariohjelmaneuvoittelujen tulokseen, toimimaan yhteisten ohjelmatavoitteiden toteuttamiseksi ja tukemaan pormestariehdokasta pormestarivaalissa.